

Eerste lezing: Deuteronomium 6, 17 - 25
Evangelie: Johannes 3, 1 - 16
Datum: 30 mei 2021
Overweging door: Leonie van Straaten

Het geheim van God: dansende eenheid in verscheidenheid

Een week geleden vierden we op Pinksteren de gave van de heilige Geest. In essentie gaat het over de kracht die ons gegeven wordt, ongrijpbaar, niet te maken en daarin gaat het altijd over de liefde. Die kracht breekt overal doorheen: door onze versteende harten, onze gestokte en gestolde gedachten. Op Pinksteren is het als de wind in de rug: een plezierige heilige onrust. Zo zijn we op dit feest in de richting gezet van het goede leven: dat gaat om gelukkig worden op een diepere laag. Het leven mag veranderen, heilige Geest gaat verder dan verschijningsvormen en dat geldt ook voor onze gemeenschap.

Nu we alles een week door ons heen hebben laten waaien, worden we vandaag meegenomen in het geheim van God. Persoonlijk ben ik zeer geboeid door het denken en schrijven van de orthodoxe theoloog Zizioulas. Dat wil niet zeggen dat ik het helemaal kan bevatten, maar hij leert me op een nieuwe wijze nadenken over het geheim van God: de gave van de verschillen tussen ons zijn ten diepste geborgd in de drie-eenheid van God. Vader, Zoon en heilige Geest laten zien dat in God altijd beweging is: zij zijn verschillend en zij zijn één. Deze beweging in God, deze dansende God kan ons inspireren om te dansen met en in de verschillen. Of als dansen een brug te ver is voor je, dan houd je het bij bewegen. Zo meegenomen worden betekent dat er geen dogma's zijn, geen gestolde waarheden, geen 'zo doen wij dat hier nu eenmaal'. Het feest van vandaag is een uitnodiging om in en met alle verschillen te bewegen in het vertrouwen dat wij in God tot eenheid komen: daarom is de vraag van ons jaarthema 'Hoe leven wij in God' ook zo'n prachtige vraag om mee te leven.

De verhalen die we vandaag horen cirkelen met ons rond dit geheim van God: Mozes en Johannes zijn aan het woord. Allereerst luisteren we naar Mozes, die het volk toespreekt nadat hij de 10 woorden heeft ontvangen. Hij spoort het volk aan om de geboden stipt te onderhouden en dat betekent dat we voortdurend de goede intentie van God blijven zoeken en zo bij God blijven. Dat doen leidt naar goed en gelukkig leven. Vertel het je kinderen: herinner je de geschiedenis van jouw volk, een geschiedenis van de uittocht en de doortocht naar bevrijding. Als je vanuit die herinnering leeft, zul je je inzetten voor sociale gerechtigheid en voor de bevrijding van anderen. Dat vraagt om geestkracht. Het volk werd zo in relatie gebracht met de Enige. Het tetragram, JHWH, komt 10 x voor in de tekst die wij hoorden. Tien woorden, er zijn tien personen nodig om te kunnen bidden in de tempel. Tien staat in de Bijbel voor eenheid en voor veelheid. Zo staat de Godsnaam voor eenheid en voor veelheid. Dat inzicht kan ons veiligheid bieden, een fundament van eenheid om te leven met de verschillen, om bewegelijk te durven zijn en beweging toe te laten.

Wij zijn bewegelijk onderweg met een leefregel, zoals het volk toen ook was. Steeds opnieuw zoekend wat het vraagt om in de richting van het goede leven en een goede

samenleving onderweg te blijven. Daarvoor is de Enige, Onuitsprekelijke, ons fundament. Dat leren we van Mozes.

Daarnaast horen we Jezus in gesprek met Nikodemus in wezen ook leren over het goede leven. Het gesprek begint in de nacht, de duisternis die – zo lezen we in het eerste hoofdstuk van Johannes – niet begrepen heeft dat God met ons wil zijn in alle menselijke kwetsbaarheid. Nikodemus stelt een oprechte vraag, als collega's onder elkaar. Maar was hij ook bereid om te veranderen? Stond hij open voor beweging in zijn hoofd en hart? Het gesprek tussen Jezus en Nikodemus loopt vast, als Nikodemus wil begrijpen wat Jezus bedoelt. De kritische toon van Jezus is niet mals: als je het spoor van Mozes niet volgt, kun je ook geen leidinggeven aan het volk. Ook hier horen we de noodzaak klinken om ons te herinneren waar we vandaan komen, want hoe kun je anders werkelijk geloven en je toevertrouwen? Je toevertrouwen aan de Mensenzoon is je toevertrouwen aan Gods liefde en je door heilige Geest laten bewegen – ook als je ontledigd wordt, als je verliest.

Bij Johannes wordt het goede leven, kwaliteit van leven 'eeuwig leven'. Niet ooit, maar nu. Op grond van geloof. Opnieuw geboren worden in de Geest zet ons daar middenin.

De gave van de drie-ene God, het feest van vandaag, is niet iets dat we moeten of kunnen begrijpen. We mogen ons eraan toevertrouwen en het brengt ons dichterbij het geheim van God. Want zozeer heeft God de wereld liefgehad, dat hij zijn Zoon schonk en in Hem ook heilige Geest, als een Helper en Trooster op onze menselijke weg. Wij mogen op grond van wat ons gegeven is, spoorzoeken naar die richting van het goede leven, sociale gerechtigheid en vrijheid voor ieder mensenkind. Wij mogen spoorzoeken: zoeken naar sporen van God, opdelven waar liefde en licht is. Op die weg mogen we vertrouwen dat de gave van de verschillen ten diepste geborgd zijn in de drie-eenheid van God en kunnen we onze angst voor het anders-zijn van de ander loslaten.